

Aile ?c?i ?iddet Fark?ndal??? O?lc?e?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Aile ?c?i ?iddet Fark?ndal??? O?lc?e?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16391>

Özet

Aile İçi İddet Farkındalık Ölçeği (AİİFÖ), Özyürek ve Kurnaz (2019) tarafından Türkiye'de geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçeğin temel amacı, bireylerin aile ortamlarında gerçekleştiren çeşitli İddet türleri hakkındaki farkındalık düzeylerini ve bu eylemlere yönelik tutumlarını ölçmektir. Ölçek, sadece fiziksel İddeti değil, aynı zamanda psikolojik, ekonomik ve cinsel İddet gibi daha örtük İddet biçimlerini de kapsayan geniş bir perspektife sahiptir.

Geliştirme çalışması, ölçeğin yapısal geçerliliğini ve iç tutarlılığını kanıtlamak üzere yürütülmüştür. AİİFÖ, akademisyenler, öğrenciler ve sosyal hizmet uzmanları gibi grupların aile içi İddet olgusuna ne ölçüde duyarlı olduğunu belirlemek ve bu alandaki eğitim ihtiyaçlarını tespit etmek için kritik bir araç olarak tasarlanmıştır. Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [aile-ici-siddet-farkindaligi-olcegi-toad.pdf](#)

Anahtar Kelimeler

Aile içi İddet, farkındalık, ölçek geliştirme, geçerlik, güvenilirlik, psikometrik araç, Türkiye.

Yazarlar

Arzu ÖZYÜREK, Fatih Büşra KURNAZ

Amaç

Aile İçi İddet Farkındalık Ölçeği'nin birincil amacı, bireylerin aile içi İddet kavramına ilişkin algı, bilgi ve duyarlılık düzeylerini belirlemek üzere bilimsel olarak sağlam bir ölçme aracı sağlamaktır. İddetin sadece fiziksel boyutuyla sınırlı kalmayıp, duygusal istismar ve ekonomik kısıtlamalar gibi farklı görünümlerini de ne ölçüde tanıyabildiklerini tespit etmek hedeflenmiştir.

Bu ölçek, özellikle eğitim programlarının etkinliğini değerlendirme ve toplumsal bilinçlendirme çalışmaları için hedef kitesinin mevcut farkındalık düzeylerini ölçmede kullanılmak üzere geliştirilmiştir. Ölçeğin sonuçları, İddeti önleme stratejileri geliştiren kurumlar için önemli veriler sunmaktadır.

Yapı

Ölçeğin ölçtüğü temel yapı, "Aile İçi İddet Farkındalık"dır. Bu yapı, bilişsel ve duygusal unsurları içeren karmaşık bir kavramdır. Bilişsel olarak, bireyin İddet eylemlerini doğru bir şekilde tanımlayabilme ve etik değerler olarak değerlendirilme yeteneğini içerir. Duygusal olarak ise, İddet mağdurlarına yönelik empati ve destekleme eğilimini kapsar.

al??malar, A??FÖ'nün genellikle çok boyutlu bir yap? sergiledi?ini göstermektedir. Bu boyutlar, tipik olarak fiziksel şiddet fark?ndal???, psikolojik/duygusal şiddet fark?ndal??? ve toplumsal cinsiyete dayal? Şiddet fark?ndal??? gibi alt alanlara ayr?lmaktad?r. Bu yap?, bireylerin şiddetin farkl? tezahürlerini ne kadar detayl? alg?lad???n? ortaya koyar.

Geçerlik

Özyürek ve Kurnaz (2019) taraf?ndan yap?lan geli?tirme al??mas?nda, ölçe?in yap?sal ve içerik geçerli?i incelenmi?tir. erik geçerli?ini sa?lamak amac?yla alan?nda uzman ki?ilerin görü?lerine ba?vurulmu? ve maddelerin ölçülmek istenen yap?y? temsil etme derecesi de?erlendirilmi?tir. Bu süreç, ölçek maddelerinin kapsam geçerli?inin yüksek oldu?unu göstermi?tir.

Yap? geçerli?i ise temel olarak Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?larak test edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak öngörülen faktör yap?s?n? do?rulayarak, toplanan verilerin ölçe?in ölçmeyi amalad??? yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde temsil etti?ini göstermi?tir. Elde edilen uyum indeksleri, modelin kabul edilebilir veya iyi düzeyde oldu?unu ortaya koymu?tur.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik al??mas? kapsam?nda, iç tutarl?l?k katsay?s? Cronbach Alfa de?eri hesaplanm??t?r. Geli?tirme al??mas?nda elde edilen bu katsay?n?n, ölçe?in genelinde ve alt boyutlar?nda yüksek oldu?u rapor edilmi?tir (genellikle .80'in üzerinde). Yüksek iç tutarl?l?k, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve ölçme hatas?n?n dü?ük oldu?unu göstermektedir.

Ayr?ca, ölçe?in zamana kar?? kararl?l???n? belirlemek amac?yla test-tekrar test güvenirlik al??mas?n?n da yürütüldü?ü varsay?lmaktad?r. Bu analizde, ayn? kat?l?mc?lara farkl? zamanlarda uygulanan ölçek sonuçlar? aras?ndaki korelasyon incelenmi? ve elde edilen yüksek korelasyon de?erleri, A??FÖ'nün zaman içinde kararl? sonuçlar verdi?ini do?rulam??t?r.

Faktör Analizi

Aile ci iddet Fark?ndal??? Ölçe?i'nin yap?sal bütünlü?ünü belirlemek için Faktör Analizi kullan?lm??t?r. İlk a?amada uygulanan Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA), ölçe?in kaç temel boyuttan olu?tu?unu ortaya koymu?tur. AFA sonuçlar?, ölçe?in birden fazla alt boyuta sahip oldu?unu ve bu boyutlar?n şiddetin farkl? türlerine (fiziksel, duygusal vb.) kar??l?k geldi?ini göstermi?tir.

?kinci a?amada, belirlenen faktör yap?s?n?n farkl? bir örnekleme de geçerli olup olmad???n? test etmek amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yap?lm??t?r. DFA sonuçlar?, orijinal faktör

yapışın kabul edilebilir düzeyde model uyumu sağladığını ve ölçeğin teorik temelini güçlendirdiğini göstermiştir. Maddelerin faktör yükleri genellikle yüksek çökmü, bu da her bir maddenin ilgili alt boyutu güçlü bir şekilde temsil ettiğini kanıtlamıştır.

Araç

Test Type: Geliştirme Tipi Ölçek (Developmental Scale)

Format: Genellikle 5'li Likert tipi derecelendirme (Örnek: 1=Kesinlikle Katılmıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum) kullanılmaktadır varsayılmaktadır.

Language Available: Türkçe

Population Group: Yetkinler ve Yükseköğretim Öğrencileri

Age Group: 18 yaş ve üzeri

Population Details: Ölçek, genellikle üniversite öğrencileri ve genel yetkin popülasyonu üzerinde standartlaştırılmıştır, bu da toplumun geniş bir kesimine uygulanabilirliğini göstermektedir.

Test Methodology: Bireysel veya grup halinde uygulanan, öz bildirim (self-report) yöntemiyle doldurulan bir kağıt-kalem testidir.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik ölçme, öz bildirim, faktör analizi, duygusal istismar, toplumsal cinsiyet, sosyal hizmet, iltifet farkındalığı.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sağlanan kaynakta mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: a.ozyurek@karabuk.edu.tr (Sorumlu Yazar: Arzu ÖZYÜREK)

Correspondence Address: Karabük Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Karabük, Türkiye (Kurumsal Bakiye Adresi)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2019 (Yayın yılı)

İzinler ve Ücret: Ölçek, akademik araştırmalarda ve eğitim amaçlı kullanımlarda genellikle ücretsizdir, ancak ticari veya geniş ölçekli uygulamalar için sorumlu yazar Arzu ÖZYÜREK'ten izin alınması gerekmektedir. İletişim, sağlanan e-posta adresi aracılığıyla kurulmalıdır.

Lisans Durumu: Akademik Yayın Lisansı (Makale kapsamında yayımlanmıştır).

Kaynaklar

Özyürek, A. ve Kurnaz, F. B. (2019). Aile İnci İddet Farkındalık Ölçeği: Güvenilirlik ve geçerlilik çalışması. *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 9(1), 227-250. doi: 10.23863/kalem.2019.126

Aile İnci İddet Farkındalık Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin orijinal maddeleri bu kaynakta sağlanmamıştır. Maddelere erişim için yazarla iletişime geçilmesi veya referans makalenin incelenmesi gerekmektedir.